

Sygn. akt II Ca 372/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2013 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Jarosław Gołębiowski (spr.)
Sędziowie	SSO Dariusz Mizera SSR del. Mariusz Kubiczek
Protokolant	sekr. sądowy Anna Owczarska

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2013 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa małoletniego I. G. reprezentowanego przez przedstawicielkę ustawową J. G. przeciwko K. G.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Opocznie z dnia 19 marca 2013 roku, sygn. akt III RC 15/13

oddala apelację.

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 372/13

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 19 marca 2013 roku, w sprawie III RC 15/13, Sąd Rejonowy w Opocznie podwyższył świadczenia alimentacyjne od pozwanego K. G. na rzecz jego małoletniego syna I. G. określone wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 16 listopada 2010 roku w sprawie sygn. akt I C 304/10 z kwoty po 350,- złotych miesięcznie do kwoty po 500,- złotych miesięcznie, płatne z góry w terminie do dnia 10 - go każdego miesiąca do rąk przedstawicielki ustawowej małoletniego matki J. G. z ustawowymi obowiązującymi odsetkami na wypadek zwłoki w płatności którejkolwiek z rat, poczynając od dnia 21 stycznia 2013 roku; oddalił powództwo w pozostałej części; nakazał ściągnąć od pozwanego na rzecz Skarbu Państwa kwotę 90,- zł złotych tytułem nieuiszczonej opłaty sądowej oraz 6,- zł złotych za klauzulę wykonalności; wyrokowi w pkt. 1-szym nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły następujące ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego:

J. G. i K. G. są po rozwodzie od dnia 16 listopada 2010 roku. Z małżeństwa strony mają jedno dziecko, syna I. w wieku 5 lat. Wyrokiem Sądu Okręgowego w Siedlcach w sprawie sygn. akt I C 304/10 określony został zakres obowiązku alimentacyjnego pozwanego K. G. wobec małoletniego I. G. na kwotę po 350 złotych miesięcznie.

W dacie rozvodu małoletni I. miał niespełna 3 lata. J. G. nie pracowała, przebywała na zasiłku chorobowym w kwocie 800 zł, mieszkała w wynajętym przez jej babcię mieszkaniu. Pobierała zasiłek rodzinny na syna I. w kwocie 68 zł miesięcznie.

K. G. pracował wówczas w banku z wynagrodzeniem 1.850 zł netto, mieszkał w wynajętym mieszkaniu, ponosząc koszty jego utrzymania w całkowitej kwocie 1.100 zł miesięcznie. Leczył się z powodu uszkodzenia kręgosłupa.

Powódka mieszka sama z małoletnim synem I. w wynajętym mieszkaniu. Poności koszty utrzymania mieszkania: za czynsz kwotę 320 zł miesięcznie, za energię elektryczną średnio 100 zł co 2 miesiące, 45 zł za Internet i telewizję miesięcznie, 30 zł za gaz co 2 miesiące, 25 zł za telefon.

J. G. jest zatrudniona na czas określony do 31 sierpnia 2013 r. w (...)w O.jako pomoc administracyjna z wynagrodzeniem miesięcznym w wysokości 1.600 zł brutto. J. G. nie pobiera obecnie zasiłku rodzinnego na syna I. ani żadnych innych świadczeń z pomocy społecznej. Nie posiada majątku.

Małoletni I. jest ogólnie dzieckiem zdrowym, rozwija się prawidłowo, ale w sezonie zimowym bardzo często przeziębiam się i wówczas koszt zakupu leków wynosi jednorazowo od 10 do 120 zł. I. G. uczęszcza do przedszkola, za które opłata wynosi średnio 110,- zł miesięcznie plus 25 zł za naukę języka angielskiego. Do tego dochodzą koszty zakupu wyprawki i bieżące składki na dodatkowe zajęcia, wyjścia do kina, muzeum, itp.

W wakacje J. G. wyjeżdża z synem na kilkudniowy pobyt nad morze. W 2012 roku wyjazd ten kosztował ją 800 zł. J. G. lecz się na przewlekłe schorzenie wątroby i na leki dla siebie wydaje 130 - 180 zł miesięcznie.

Pozwany K. G. ma 32 lata, z zawodu jest technikiem budownictwa, ma też licencjat z administracji publicznej.

Obecnie pozwany jest zatrudniony w (...)w W.jako inspektor z wynagrodzeniem około 2.600 zł netto miesięcznie.

Pozwany ma konkubinę, która jest z nim w ciąży. Nie mieszkają razem. Konkubina pozwanego pracuje jako nauczycielka. K. G. mieszka w wynajętym mieszkaniu, ponosząc koszty z tym związane w kwocie 1.270 zł (w tym media). Pozwany nie posiada majątku. Leczy się na kręgosłup, serce i trzustkę, ponosząc koszty zakupu leków w kwocie 150 zł miesięcznie. Za bilet komunikacji miejskiej pozwany płaci 100 zł miesięcznie, za telefon - 40 zł. K. G. podjął studia (...) stopnia na kierunku ekonomia, obecnie jest na 3 semestrze studiów, ponosząc koszty czesnego.

Pozwany utrzymuje kontakty z synem i wówczas daje mu prezenty, typu słodycze, klocki, materiały plastyczne. Przyjeżdżając do O. pozwany korzysta z samochodu ojca, a zakup paliwa finansuje mu siostra.

Sąd zważył, iż powództwo jest częściowo zasadne.

W myśl art. 133§ 1 kro rodzice obowiązani są do świadczeń alimentacyjnych względem dziecka, które nie jest jeszcze w stanie utrzymać się samodzielnie. Zgodnie zaś z art. 135 §1 kro zakres świadczeń alimentacyjnych zależy od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego oraz od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego, przy czym zmiany ustalonej w myśl tej zasady wysokości alimentów można żądać w razie zmiany stosunków po którejkolwiek ze stron (art. 138 kro).

Przez usprawiedliwione potrzeby uprawnionego rozumieć należy takie potrzeby, których zaspokojenie zapewni mu odpowiedni do jego wieku i uzdolnień, prawidłowy rozwój fizyczny i duchowy.

Zakres świadczeń alimentacyjnych jest podwójnie uzależniony -z jednej strony zależy on od usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego, zaś z drugiej - od zarobkowych i majątkowych możliwości zobowiązanego.

Poprzez pojęcie usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego należy rozumieć nie tylko potrzeby materialne, tj. potrzeby w zakresie wyżywienia, ubrania, mieszkania, leczenia, ale również potrzeby niematerialne, albowiem te dwa rodzaje potrzeb są ze sobą sprzężone i tylko łączne ich zaspokojenie zapewnia godziwą egzystencję (Uchwała SN z dnia 16 grudnia 1987 r.).

Natomiast przez pojęcie „możliwości zarobkowe i majątkowe” należy rozumieć nie tylko zarobki i dochody, które rzeczywiście są uzyskiwane przez zobowiązanego, lecz zarobki i dochody, które osoba zobowiązana może i powinna uzyskiwać przy dołożeniu należytej staranności, a więc zarobki i dochody możliwe do osiągnięcia.

Przez zmianę stosunków należy rozumieć zwłaszcza istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb osoby uprawnionej do alimentacji lub zmianę sytuacji finansowej i wzrost dochodów osoby zobowiązanej do alimentacji.

Obowiązek alimentacyjny pozwanego K. G. wobec jego małoletniego syna I. ostatni raz określony był w listopadzie 2010 r. na kwotę po 350 złotych miesięcznie. Wówczas małoletni I. miał niespełna 3 lata. Od tego czasu istotnemu zwiększeniu uległ zakres usprawiedliwionych potrzeb małoletniego, który jest starszy o ponad 2 lata, uczęszcza do przedszkola, a wkrótce będzie uczęszczał do „zerówki”.

Biorąc pod uwagę wiek małoletniego powoda, stan jego zdrowia, konieczność leczenia częstych infekcji i związane z tym koszty, oraz koszty wyżywienia, ubrania, obuwia, środków higienicznych, opłaty za przedszkole, wydatków związanych z zapewnieniem dziecku prawidłowego rozwoju intelektualnego, zabawy i wypoczynku Sąd określił miesięczny koszt utrzymania małoletniego I. G. na kwotę co najmniej 700 - 750 złotych, w tym około 220 zł to przypadający na małoletniego udział w kosztach utrzymania mieszkania, około 135 zł średnio miesięczna opłata za przedszkole i naukę języka obcego, 200-250 zł koszt wyżywienia, około 40 zł średniomiesięcznie to koszt wypoczynku letniego, 100 -150 zł to koszt odzieży, środków czystościowych, leczenia, rozrywki i edukacji.

W ocenie Sądu upływ 2,5 roku od ostatniego określenia wysokości alimentów od pozwanego na rzecz małoletniego I. spowodował też spadek realnej wartości nabywczej dotychczasowych alimentów, wzrosły potrzeby dziecka uczęszczającego do starszej grupy przedszkolnej, ale też wzrosły dochody pozwanego. A zatem pozwany powinien w większym niż dotychczas stopniu partycypować w kosztach utrzymania małoletniego powoda. Obecnie pozwany pobiera wynagrodzenie za pracę w kwocie przeciętnie 2600 zł netto miesięcznie, podczas gdy w 2010 roku, kiedy to po raz ostatni określone były alimenty na małoletniego I., pozwany pracował z wynagrodzeniem około 1.850 zł miesięcznie. Obecne dochody pozwanego są zatem o 750 zł , tj. ponad 40 % wyższe od ówczesnych jego zarobków. Pozwany ponosi koszty związane z utrzymaniem mieszkania, które są teraz wyższe o 170 zł od kosztów ponoszonych w 2010 roku. Ponadto podjął studia zaoczne (...) stopnia, co także powoduje wzrost kosztów utrzymania pozwanego. Tak jak w 2010 roku pozwany i obecnie ponosi koszty swojego leczenia.

Taki zakres dochodów i wydatków pozwanego pozwala, zdaniem Sądu, na zwiększenie jego obowiązku alimentacyjnego wobec syna I. o 150 złotych miesięcznie, tj. do kwoty po 500 złotych, która to kwota stanowi niespełna 20 % dochodów pozwanego. Alimenty w tej kwocie stanowią wkład finansowy w utrzymanie małoletniego powoda adekwatny do sytuacji materialnej i rodzinnej pozwanego. Zauważyć przy tym należy, że pozwany w swoich zeznaniach podał, iż gdyby syn był przy nim, to na utrzymanie dziecka wystarczyłaby pozwanemu miesięcznie kwota 500 zł plus koszty wyżywienia dziecka. A zatem jest to koszt utrzymania małoletniego I. taki, jak określony przez Sąd (500 zł plus co najmniej 200 zł kosztów wyżywienia, tj. 700-750 zł miesięcznie).

Faktem jest, iż pozwany spodziewa się drugiego dziecka ze związku konkubenckiego. Nie jest to jednak okoliczność wykluczająca możliwość określenia obowiązku alimentacyjnego pozwanego na rzecz małoletniego syna I. na wyższym, niż dotychczas poziomie, aczkolwiek została uwzględniona przez Sąd przy ocenie sytuacji rodzinnej i majątkowej pozwanego. Pozwany, co oczywiste, ma prawo do posiadania kolejnych dzieci. Jednocześnie jednak ma obowiązek dołożenia starań w uzyskiwaniu dochodów, które pozwolą na zaspokojenie zarówno potrzeb pozwanego i jego dziecka z obecnego związku, jak i potrzeb dziecka z poprzedniego związku.

Zgodnie z utrwalonym w tym zakresie orzecznictwem Sądu Najwyższego rodzice muszą podzielić się z dzieckiem nawet najmniejszymi dochodami i nie mogą uchylać się od tego obowiązku tylko na tej podstawie, że wykonywanie obowiązku alimentacyjnego stanowiłoby dla nich nadmierny ciężar (uchwała pełnego składu Izby Cywilnej SN z dn. 9.06.1976r. IIICZP 46/75, OSN CP 1976, nr 9, poz. 184).

W ocenie Sądu uwzględnienie dalej idącego powództwa nie znajduje uzasadnienia w materiale dowodowym i ustaleniach dokonanych przez Sąd. Podany przez J. G. zakres kosztów utrzymania małoletniego I. jest zawyżony i nieadekwatny do sytuacji materialnej i poziomu życia stron. Zważyć bowiem należy, iż małoletnie dziecko ma prawo do równej stopy życiowej z rodzicami, a zatem zakres potrzeb dziecka i kosztów jego utrzymania nie może być wyższy od poziomu życia jego rodziców.

Zdaniem Sądu w pozostałym zakresie koszty utrzymania małoletniego powoda powinien pokryć wkład finansowy jego matki. Zważyć przy tym należy, iż wkład finansowy J. G. w utrzymanie syna jest adekwatny do zakresu jej dochodów (około 1.111 zł netto miesięcznie) i uwzględnia zakres jej osobistych starań o wychowanie i utrzymanie syna.

Wykonanie obowiązku alimentacyjnego względem dziecka, które nie jest w stanie samo się utrzymać może bowiem polegać także w całości lub w części na osobistych staraniach o jego utrzymanie lub wychowanie (art. 135 § 2 kro).

Mając na uwadze powyższe okoliczności i rozważania Sąd uznał za zasadne podwyższenie alimentów należnych od pozwanego K. G. na rzecz jego małoletniego syna I. G. z kwoty po 350 zł do kwoty po 500 zł miesięcznie.

W pozostałym zakresie Sąd powództwo oddalił, uznając je za wygórowane i nie znajdujące uzasadnienia w zebranych w sprawie materiale dowodowym.

Rygor natychmiastowej wykonalności Sąd nadał wyrokowi w części podwyższającej alimenty na podstawie art. 333§1 pkt 1 k.p.c.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 108 § 1 k.p.c. i art. 13 i 113 ust. 1 Ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych z dn. 28 lipca 2005 roku (Dz. U. Nr 90 z 2010 r. poz. 594 z późn. zm.).

Apelację od powyższego rozstrzygnięcia wniósł pozwany, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu wyrokowi zarzucił:

- naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a w szczególności art. 135 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego przez błędne ustalenie możliwości majątkowych i zarobkowych pozwanego i przedstawicielki ustawowej powoda oraz błędne ustalenie usprawiedliwionych potrzeb małoletniego powoda,
- naruszenie prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i niewłaściwe zastosowanie tj. art. 138 kodeksu rodzinnego i opiekuńczego poprzez uznanie, że zaszła zmiana stosunków uzasadniająca podwyższenie kwoty alimentów,
- sprzeczność istotnych ustaleń Sądu z treścią zebranego w sprawie materiału przez przyjęcie, że zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych przedstawicielki ustawowej nie ma wpływu na wysokość zasądzonych alimentów,
- naruszenie prawa procesowego poprzez brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego.

Wskazując na powyższe zarzuty, wniósł o:

1. oddalenie powództwa w całości;
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania.

W przypadku nieuwzględnienia wniosku o zmianę wyroku wnosił o:

1. uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi pierwszej instancji;
2. zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów postępowania.

W odpowiedzi na apelację pozwanego przedstawicielka ustawowa małoletniego powoda wносиła o oddalenie apelacji.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego nie jest uzasadniona.

Wbrew zarzutom jego autora zaskarżony wyrok jest prawidłowy i nie narusza prawa materialnego, tj. art. 138 krio w związku z art. 135 krio.

Ustalenia Sądu w zakresie możliwości majątkowych i zarobkowych nie mogą być skutecznie kwestionowane i znajdują oparcie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym, który został poddany ocenie – zgodnie z regułami wskazanymi w art. 233 § 1 k.p.c. Te same uwagi odnoszą się również do ustaleń dotyczących możliwości płatniczych matki dziecka.

Nie ma również racji skarżący zarzucając, iż nie zaistniała istotna zmiana stosunków w zakresie zwiększenia usprawiedliwionych potrzeb małoletniego.

Lektura akt wskazuje, że od daty, w której ostatnio zostały ustalone alimenty upłynęło około 2,5 roku. Wzrost wynagrodzenia pozwanego nastąpił o około 40,5%. Orzeczona wysokość świadczeń alimentacyjnych jest większa niż uprzednio o około 43%. Powyższe wskazuje, że wzrost alimentów jest w bardzo zbliżonej wysokości co wzrost dochodów zobowiązanego.

W podobny sposób uległy zwiększeniu zarobki matki dziecka.

Ustalając wysokość alimentów Sąd Rejonowy obszernie i wnikliwie podał okoliczności warunkujące przyznanie małoletniemu świadczeń alimentacyjnych. Zgodzić się trzeba z zapatrywaniem, iż upływowi czasu, jaki nastąpił po dniu 16 listopada 2010 roku, towarzyszył naturalny wzrost jego bieżących kosztów utrzymania. Nadto trafnie Sąd Rejonowy podniósł, że na wysokość alimentów winien mieć również wpływ fakt uczęszczania przez dziecko do przedszkola i związane z tym koszty oraz utrata przez matkę prawa do zasiłku rodzinnego.

Jurydycznego znaczenia pozbawiona jest okoliczność, że zatrudnienie pozwanego realizowane jest w ramach umowy o pracę na czas określony. Ustawodawca bowiem uzależnia świadczenia alimentacyjne od możliwości płatniczych zobowiązanego, nie zaś od wynagrodzenia faktycznie pobieranego. W dacie orzekania skarżący pozostawał w zatrudnieniu.

Autor apelacji nie przedstawił decyzji organu rentowego. Przyjąć zatem należy, iż jest całkowicie zdolny do pracy zarobkowej. Powyższe nakazuje traktować jego kłopoty zdrowotne jako stan przejściowy, co w efekcie nie może wpływać na wysokość alimentów.

Co podniesiono wyżej, aktualne możliwości zarobkowe matki dziecka były brane również pod uwagę przy podwyższeniu alimentów.

Ma rację Sąd I instancji, iż orzeczona zaskarżonym wyrokiem wysokość alimentów jest adekwatna do możliwości płatniczych pozwanego, uwzględniając także jego obecne wydatki związane z kształceniem.

Z tych więc przyczyn i na podstawie art. 385 k.p.c. należało wniesioną apelację, jako nieuzasadnioną, oddalić.

JG/AOw

Na oryginale właściwe podpisy